

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

นวลละอ อึ้งใหญ่*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดกลางในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งหมด 220 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดกลางในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .987 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัด

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทนำ

การศึกษายังเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ตลอดจนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา ถือว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับการปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ผลของการศึกษาจะเป็นอย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งการที่สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน บุคคลที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการให้สถานศึกษา บรรลุจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำทางการศึกษา จำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ต้องสนใจติดตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อให้ปรับตัวและประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม คຸ້ມຄ່າ ເກີດປະໂຫຍັນສູງສຸດກໍ່ບອກ (ธงชัย สันติวงษ์, 2535, หน้า 5) ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความรู้และทักษะการบริหาร ในอันที่จะผสมผสานเพื่อบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องใช้อำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ ควบคุม ชี้แนะบำรุงขวัญและกำลังใจบุคลากร ทำให้ครูมีความกระตือรือร้น สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง (ธงชัย สันติวงษ์, 2535, หน้า 75-76) การใช้อำนาจของผู้บริหารจึงมีความสำคัญมาก เพราะอำนาจจะทำให้การปฏิบัติงานอยู่ในสภาพที่ปกติบรรลุตามเป้าหมาย และถ้ามีวิกฤตเกิดขึ้นผู้บริหารจะเป็นผู้ทำหน้าที่แก้ไขสถานการณ์ให้มีสภาพดีขึ้น ดังที่ แคนเทอร์ (Kanter, 1979, pp. 67-68) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำหรือผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานหรือองค์กรต้องใช้อำนาจ เพราะโดยทั่วไปแล้วอำนาจมีความสำคัญสำหรับชีวิต องค์กรและบทบาทในการบริหารหรือการจัดการ ดังนั้น อำนาจจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน เพราะการบริหารงานในองค์กรย่อมเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีอำนาจเพื่อควบคุมให้ผู้ได้บังคับบัญชาเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ดังที่ แมคเคลลีแลน (McClellan, 1961, p. 263) กล่าวว่า บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีได้ย่อมมีความต้องการอำนาจ เพราะผู้บริหารเพียงคนเดียว ไม่สามารถทำให้งานทั้งหมดขององค์กรสำเร็จลุล่วงไปได้ แต่ต้องบริหารงานเพื่อให้คนอื่น ๆ ทำงานเพื่อองค์กร ในขณะที่เดียวกันหากองค์กรใดผู้บริหารใช้อำนาจในทางที่ไม่เหมาะสม มักนำไปสู่รูปแบบการจัดการหรือการบริหารแบบเผด็จการ คือมุ่งเน้นให้เชื่อ

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พึงปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด อำนาจเป็นสิ่งดี การใช้ให้เป็นและเกิดประโยชน์เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารมีประสิทธิภาพ (วิจิตร วรุฒบางกูร, 2538, หน้า 17)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 85 หมู่ 5 ถนนรัตนวิบูลย์ ตำบลไทรมาอำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีพื้นที่ครอบคลุม 2 จังหวัด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 16 อำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน และจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 อำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 18 โรงเรียน ซึ่งจังหวัดนนทบุรีมีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 8 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน ขนาดกลาง 5 โรงเรียน และขนาดเล็ก 4 โรงเรียน สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรีในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้รับความวิจารย์กันมาก และมีจดหมายร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เช่น การขาดความเป็นธรรม การเบียดบังเวลาราชการ การประพฤติตนไม่เหมาะสม ขาดความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การกลั่นแกล้งครูในเรื่องที่ตนเองไม่พอใจ ไม่มีความสามารถและสมรรถนะทางการบริหาร และปล่อยปละละเลยการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยตรง

จากปัญหาและสาเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อให้ทราบว่าปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้อำนาจในด้านใดอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาและการบริหารงานในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งหมด 220 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) ได้จำนวน 140 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เป็นครูของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 เพศของครู แบ่งออกเป็น

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

1.2.2 ระหว่าง 5 – 10 ปี

1.2.3 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งการใช้อำนาจ 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ด้านอำนาจการให้รางวัล

2.2 ด้านอำนาจการบังคับ

2.3 ด้านอำนาจตามกฎหมาย

2.4 ด้านอำนาจอ้างอิง

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามเพศแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการวิจัยจะได้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .987 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครู ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีข้อคำถามเป็นแบบนิมานทั้งหมด มีจำนวน 60 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านอำนาจการให้รางวัล มีจำนวน 15 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านอำนาจการบังคับ มีจำนวน 15 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านอำนาจตามกฎหมาย มีจำนวน 15 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านอำนาจอ้างอิง มีจำนวน 15 ข้อ

ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ชนิด 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแบบสอบถามให้กับครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดกลางในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบเพื่อคัดเลือกรเฉพาะแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 หาค่าจำนวนและร้อยละ ของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรต้น

3.2 หาคะแนนรวม ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน และค่ารวมทุกด้าน การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับวัดการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยนำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามเพศของครู ด้วยการทดสอบ ค่าที (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และในกรณีพบว่าความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหา ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. การหาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเซฟเฟ้ (Scheffe's post hoc comparison)

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 60 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 เป็นเพศหญิง 80 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี มีจำนวน

42 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ด้านอำนาจการบังคับ ($\bar{X}=3.85$, S.D. =.58) ด้านอำนาจตามกฎหมาย ($\bar{X}=3.79$, S.D. =.57) และด้านอำนาจอ้างอิง ($\bar{X}=3.67$, S.D. =.85)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่าครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” มีประเด็นสำคัญจะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด มีเทคนิคในการบริหารสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีการบริหาร ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษามาใช้อย่างหลากหลาย ทำให้การใช้อำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา แสเนใจกล้า (2549) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พฤษภา แก้วภู่ง และคณะ (2551) ที่ทำการวิจัยเรื่องการใช้ อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมาก รายด้านพบประเด็นสำคัญซึ่งสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านอำนาจการให้รางวัล ความคิดเห็นครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการให้ รางวัลแก่ครูที่ประสบความสำเร็จ มีการยกย่องชมเชยครู เมื่อครูปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย และผู้บริหารสถานศึกษายังพิจารณาความดีความชอบให้กับครูด้วยความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ รักชนก คำว้าง (2551) การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครนายก พบว่า มีการ ใช้อำนาจการให้รางวัล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย ถามังมี (2551) ได้ศึกษาเรื่องการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูทับทวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า ผู้บริหารใช้อำนาจการให้รางวัล อยู่ใน ระดับมาก

ด้านที่ 2 ด้านอำนาจการบังคับ ความคิดเห็นครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการควบคุม การทำงานของครูอย่างเคร่งครัด ให้ครูปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและมีการตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทน์ภัส ราชเสน (2549) ได้ศึกษา การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนโสตศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การใช้ อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนโสตศึกษา พบว่า มีการใช้อำนาจการบังคับ อยู่ในระดับมาก และ

สอดคล้องกับเคซีเกอร์, และมาร์ชานท์ (Kieseker, & Marchant, 1999, pp.62-67 อ้างถึงใน วินัย ศรีสุคนธรัตน์) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้อิทธิพลเหนือผู้อื่นในสถานที่ทำงานในประเทศออสเตรเลีย โดยใช้วิธีการรวบรวมงานวิจัยที่มีอยู่ และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้พบว่ามียางาน และงานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า ในสถานที่ทำงาน และองค์กรต่าง ๆ ผู้บริหารมีการใช้อำนาจบังคับมากที่สุด รองมาคือฐานอำนาจตามกฎหมาย และฐานอำนาจความเชี่ยวชาญตามลำดับ

ด้านที่ 3 ด้านอำนาจตามกฎหมาย ความคิดเห็นครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู การสั่งงานตามสายงานการบังคับบัญชา และผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้ครูตามความรู้ความสามารถและความถนัด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกต้องตามกฎหมายมีตำแหน่งหน้าที่ในการกำกับดูแลบุคลากรในสถานศึกษา เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจให้รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553 เพื่อมุ่งหวังที่จะยกระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐานและต้องปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคลากรทางการศึกษาทราบดีว่าผู้บริหารมีอำนาจและตนเองยอมรับการใช้อำนาจว่าถูกต้อง ของธรรม ซึ่งระเบียบกฎหมายข้อบังคับ ระบุบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ทำให้เกิดความเป็นธรรมและ เสมอภาคโดยอำนาจตามกฎหมายเป็นอำนาจที่อยู่บนพื้นฐานของตำแหน่งที่ผู้นำดำรงอยู่ สอดคล้องกับการวิจัยของ รักชนก คำว้าง (2551) ที่ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีการใช้อำนาจตามกฎหมาย อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 ด้านอำนาจการอ้างอิง ความคิดเห็นครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีความตระหนักถึงภาวะผู้นำ การมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายเหมาะสม สุภาพเรียบร้อย อธิษาศัยดี เป็นกันเองกับผู้ได้บังคับบัญชา ทำให้เกิดความศรัทธาเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เฟรนซ์ และ

ราเวน (French, R. P., & Raven, 1959) ที่กล่าวว่า อำนาจอ้างอิงเป็นอำนาจที่ขึ้นอยู่กับความรู้สึของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความต้องการที่จะทำตามผู้บริหารจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ วาจาท่าทางที่ประทับใจในตัวผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจึงให้ความสำคัญในการปรับปรุงบุคลิกภาพให้เป็นที่ควรแก่การเคารพของผู้ใต้บังคับบัญชาและยึดถือเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ ตาม สอดคล้องกับการวิจัยของ พิกุล ดิพิจารย์ (2548) ที่ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนในเขตภาคตะวันออก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตภาคตะวันออกใช้อำนาจอ้างอิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ กษิภณ ชินวงศ์ (2550) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การใช้อำนาจอ้างอิง ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 3 มีการใช้อำนาจด้านอำนาจอ้างอิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นภัส ราชเสน (2549) ได้ศึกษา การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียน โสตศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนโสตศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนโสตศึกษา จำแนกจากเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎากร มีมาก (2549) ได้ศึกษา การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายกับเพศหญิงใช้อำนาจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากกับโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด และการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศและขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ พฤษภา แก้วภู และคณะ (2551) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงสม แสงบุญเจริญ (2551) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ดังนี้

1.1 ด้านอำนาจการให้รางวัล ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้รางวัลแก่ครูที่ประสบความสำเร็จ ทำให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ แต่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือพิเศษแก่ครูที่เดือดร้อน เพราะถ้าครูเกิดความเดือดร้อนในเรื่องต่างๆจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของครูลดน้อยลง

1.2 ด้านอำนาจการบังคับ ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมการทำงานของครู พร้อมทั้งให้ครูปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด และมีการกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบผลงานของครู ทำให้ครูมีการสร้างผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม แต่ทำให้เห็นว่าครูทำงานตามกฎระเบียบ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาควบคุมผลงานและการทำงานของครู ทำให้ผลงานที่ได้ไม่เป็นไปตามความคิดของครูที่สร้างสรรค์ผลงานขึ้นเอง

1.3 ด้านอำนาจตามกฎหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูมีมาตรฐานวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครูในทุกๆด้าน ซึ่งจะทำให้ครูปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ของครู

1.4 ด้านอำนาจการอ้างอิง ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับครูในโรงเรียนในทุกๆด้าน และใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูศรัทธาในตัวผู้บริหารสถานศึกษาเอง และจะบริหารสถานศึกษาด้วยความเป็นธรรม ทำให้ครูร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นอย่างดี

2.ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในเชิงลึก หรือทำการวิจัยซ้ำ (Replication) โดยใช้เทคนิคการวิจัยอื่นเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง เพื่อส่งเสริมการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

2.3 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาขนาดกลางของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ดังนั้นหากมีการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิทั้งหมด รวมทั้งมีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาระดับประถมศึกษา กับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือความแตกต่างระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา จะทำให้เห็นภาพรวมของการศึกษาวิจัยอย่างครอบคลุม และชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กษิภณ ชินวงศ์. (2550). *การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรีเขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). *องค์การและบริการ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). *พฤติกรรมองค์การ : การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทน์ภัส ราชเสน. (2549). *การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียน โสตศึกษา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตยา แสนใจกล้า. (2548). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พฤษภา แก้วภู่ง และคณะ. (2550). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิกุล ดีพิจารณ์. (2548). *การใช้อำนาจการบริหารกับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของครู โรงเรียน เอกชนในเขตภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รักษนถ คำว้าง. (2551). *การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชฎากร มีมาก. (2549). *การศึกษากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิตร วรุตบางกูร. (2538). *สรุปการบรรยายการอบรมสัมมนาผู้อำนวยการสามัญจังหวัดรุ่นที่ 2*. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

- วินัย ศรีสุคนธ์รัตน์. (2548). *ภาวะผู้นำและการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- แสงสม แสงบุญเจริญ. (2551). *การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกทหารอากาศ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- French, R. P., & Raven, B. H. (1959). The bases of power. *In Studies power* (pp. 259–270). Ann Arbor, MI : University of Michigan Institute for Socail Research.
- Likert, R. (1967). *New patterns of management*. New York : McGraw – Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 3(3), 607-608.
- McClelland, D. C. (1961). *The achieving society*. New York : D. Van Nostrand.